

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Namskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petilistih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Avstrijska dalmatinska politika.

Dalmacija je poleg Balkana v zadnjem času na dnevnem redu avstrijskih in tudi vnanjih politikov. Da je temu tako, pa je tem bolj čudno, ker se za to deželo do zadnjih časov ni živ krst brigal in je bila s svojim vrlim prebivalstvom vred takorekoč pozabljena „obljubljena dežela“. Ali na svetu se vse spreminja in danes se govori in piše o Dalmaciji prav veliko v Italiji, veliko v Avstriji, največ pa v sosedni Italiji. Ali to, kar se po svetu govori o Dalmaciji, ni za njo dobro ne koristno.

Ker pa je „dalmatinsko vprašanje“ v tesni zvezi s političnim vprašanjem Jugoslovanov sploh in ker moremo reci, da se to, kar se zunaj Avstrije namerava z Dalmacijo, namerava tudi z ostalimi deželami Jugoslovanov, zaradi tega je tudi za nas pomembno to, kar se tiče bratske nam Dalmacije.

Da hoče sestršana sosedna Italija Dalmacijo, to je že znana stvar, saj svojih pobožnih želj neodrešenci tu in tam ne devljejo pod mernik. Znana stvar pa je tudi, da Avstrija prav po mačehovsko postopa z Dalmacijo, tako kakor na blizu sploh z vsemi deželami, kjer prebivajo Slovani; za to se je v prvi vrsti zahvaliti onim mogočnim nemškimi velikanom na Dunaju, ki nočejo hvaležno priznati, da bi Avstrija brez Slovanov sploh ne mogla biti; — no, ne najzadnja pa bi rada pojedla v gulažu s papriko Dalmacijo tudi — Madjarska. Mej tem pa, ko bi Dalmacijo vsi radi imeli in to zaradi njene geografske lege in lepote, — mej tem pa mora njeno kršno ljudstvo stradati kruha in — pravice! V Dalmaciji je zanemarjeno vse in ne samo to, ondi je oviran vsak večji domači napredek po raznih političnih intrigah. Največ neprimerno dela oni element, o katerem skoro niti sledu ni, in vendar vzdiga glavo in se pričinja gibati in se zajedati v meso Dalmacije, kakor polip! In ta element je — italijansko irredentistiški. Ako motrimo vse ono, kar se v Dalmaciji dogaja zadnje čase, tedaj se moramo res vprašati, kaj pa se hoče prav za prav s to deželo?

LISTEK.

Po ovinkih k pameti.

Česki: V. Hlinka.
(Dalje.)

Možje so se odkrivali, le Zdravko ni pozdravil in niti smodke ni odložil.

Duhovnika sta šla mimo, kaplan je uprl svoj pogled na nesramnega mladčca, spoznal ga je in naoblačilo se mu je čelo. Ali ni se ustavil takrat, mileč, da se vrne morda pozneje.

Še dva druga duhovnika sta prišla, jeden ptuji, ki je imel imeti peto mašo, pa domači župnik, ki je bil prišel k pridigi. Mladina je zopet pozdravljala, le Zdravko je stal kot čok; ni se ganil, niti pozdravil.

Župnik ga pogleda, vedel je takoj, kdo je; in ustavi se pred njim.

Zdravku ni bilo nič kaj lahko pri srcu; ali paglavec je hotel pokazati, da mu ni za duhovnika in da mu ta nima nič ukazovati.

Pa zmotil se je. „A, ti si Zdravko Gabič!“ reče župnik ter pristopi k njemu.

Zdravko se je silil na smeh. Župnik pa mu reče: „Tukaj smo na pokopališču pred cerkvijo; tu nobeden ne puši in ne sme pušiti, in tudi ti ne.“

V Italiji na glas govore, da ital. politiki ne spuste več Dalmacije izpred oči ter da hočejo delati na to, da jo priklonijo Italiji, — z avstrijske strani se pa še podpira ital. irredentistiški element v Dalmaciji in se pritiska domače t. j. hrvatsko prebivalstvo k tomu in se tako pripravlja deželo za — okupacijo od strani Italije. Dalmacija je v resnici važna politična točka, potrebna je za njene visokoleteče načrte Italiji, a potrebna je tudi Avstriji. Baš zaradi tega pa je težko razumeti dalmatinsko politiko Avstrije, ako naj je ta politika zares avstrijska in ne morda kaka drugačna, morda celo vsenemška, — da, vsenemška! Za to sumnjo je več razlogov, in ne le jeden. Saj smo imeli že večkrat priliko prepričati se, da plava avstrijska diplomacija gledé dežel koder bivajo Slovani, uprav po strugi, katero je izkopal — Bismarck!

In ta diplomacija dela tako-le: Italijanstvu v Dalmaciji (pa menda v naši Primorski jednako! Op. st.) gladi po dlaki, da po jedni strani za v prvo se obdrži dobre (?) odnosaže z Italijo, po drugi pa, ker se z italijanskim elementom hoče zatreti domači hrvatski element (Prav kakor pri nas! Op. st.). Italijani in Hrvatje so zaradi tega v neprestani medsebojni borbi v politični areni Dalmacije. V hrupu tega boja pa se ne sliši in ne opaža, kako prefrignato lezejo v deželo Nemci in germanizatorji (Vse kakor pri nas! Op. st.). Hrvatje — tako računí dunajsko-berolinska diplomacija — treba samo neprestano držati v šahu z Italijani, a poslednjih se ne bo treba bati, ker ako bi prišlo do skrajnega, bi bilo njih število itak premajhno, da bi jih Avstrija ne obvladala. Na Italijo in Italijane pa bi v takem slučaju kajpada kakor tigri šli vžaljeni Hrvatje.

Ta „avstrijska“ diplomacija res ne računi slabo. Naj na Dunaju še tako grdo delajo s Hrvati (reči pri nas: s Slovenci! Op. st.), oni bodo v vsakem slučaju z veseljem udarili na Italijane, ko bi si le-ti hoteli prisvojiti Dalmacijo. In tako so Slovani tudi v Dalmaciji ali sploh na Jugu dober ščit proti Italiji, zato jih le treba stalno držati v „jezi“ zoper Italijane.

Zdravko se nasmehne, a župnik zakliče: „Tukaj odloži smodko, če ne, dam poklicat orožnike, ki so v vasi med kramarji.“

Zdravko ni del strani smodke; ali odšel je s smodko s pokopališča in ro-bantil: „Mir zajn fon di liberale Sahen — fon fortšrit. Ferdt...!“

Neumljiva, gnjusna je taka drznost in podlost; in žal, dostikrat si je prisvojil tudi češki sinek doma, in še večkrat jo prinese s se sveta.

Župnik reče zelo užaljen: „Hodil je v šolo k meni, bil moj učenec, storil sem zanj, kar sem mogel, in zdaj mi tako povračuje.“

Ali takoj se je popravil in dopolnil govor: „Se vé, najboljši in najljubši plačilo bi mi bilo, ko bi bil deček priden, ter bi ljubil Boga, ga častil, mu služil ter izpolnoval njegove zapovedi. Ali zdi se, da se je na Dunaju še bolj pokvaril. Že doma je bil lahkomišeln, a zdaj se ne boji ničesar — niti najhujšega. Kaj le bode iz tega ubožca!“

In opomnil je mladeniče, naj gredo v cerkev in ne ostajajo zunaj; in ubogali so ga. Zdravko pa je šel v krčmo na kozarec piva.

lijane. Za to ni treba imeti ozirov ne na njih narodni obstanek, ne na njih kulturni razvoj in ne na njih gmojni položaj, — dovolj je, da se jih baš ne pusti poginiti od glada, a čem bolj so „lačni“ tem bolj divji bodo, ko bi začel „krvavi ples“. Ob jednom pa naj bi se v Dalmaciji, kar sama ob sebi pokazala „potreba“, da nastopijo v njej nemški „civilizatorji“ in „kulturonošci“, ki otvarjajo — seveda v svojo korist! — v deželi promet in industrijo, ki okupirajo luke in trge in druge važne postojanke. Domače prebivalstvo pa, mesto da bi mu avstrijska diplomacija na vsemožne načine pomagala do samostojnega napredka, pa igra poleg Nemcev žalostno ulogo sluge in pari je mej tem, ko mu domovino izsesavajo, kot volkovi nenasitni pangermani! A treba je nadalje vedeti, da Dalmacija po svoji zemljepisni legi drži v roki veliko in bogato zaledje, Bosno, Srbijo in podonavsko ozemlje. Dalmatinska obal je izvenredno ugodna za trgovino in promet in ako bi se to oživilo, slo bi vse preko Dalmacije in ona bi s svojim zaledjem zavladovala na Jugu.

Danes pa spita na tej obali trgovina in obrt, ni železnic ne luk, — in zakaj? Zato, ker bi to še ne bilo v interesu germanizacije in ker „veleavstrijska“ diplomacija rajše počaka „ugodnejše prilike“. Pa tudi Madjari ne pusté tega, ker hočejo potegniti ves promet na „madjarsko Reko“. In na ljubo Nemcem, Italijanom in Madjarom naj se odreka Slovan blagostanju in napredku ter poginja! I seveda! Samogoltnost onih faktorjev vé, da kdor bi imel Dalmacijo, imel bi tudi njeno bogato zaledje! In v tem tiči jedro Melistovo!

In to je tudi jedro avstrijske dalmatinske politike, katera pusti rajše da poginja lakoti najlojalnejše ljudstvo na jugu monarhije, nego pa da bi se izgubilo le zrnce od mize vsenemških milijonarjev!

Ali v očigled temu ni da bi človek vse zaupanje izgubil ondi, kjer bi ga v interesu države bilo najbolj treba?

Ali že ne pride tudi ura, ko odklenkala tej predrzni igri prusjaške politike z našim obstanom?

V Bukovici se je izvedelo to, kar se je bilo zgodilo na pokopališču pred božjo službo. Vsakdo je obsojal Zdravko Gabiča. Mati in sestra so se sramovale in žalovale; tudi oče je priznal v srcu, da je oni pogrešil; ali vendar je ta bedni slabč izgovarjal sina, da bi le ne moral dati prav ženi in duhovnikom, temveč jim mogel nasprotovati.

V krčmi se je Zdravko še le prav vzradoval. Hrupil se je s tem, kar je bil storil predpoldne, pa črnil kaplana in župnika in zaničeval duhovstvo sploh. Pravil je, da se na Dunaju nikdo ne zmeni za duhovnika, in da ga on ne pozdravi ne tam, ne kje druge!

Zmajali so z rameni nad nedorastlim potačem, ko se je tako šopiril; obsojali so skrivaj njegovo postopanje, ter ga grajali med seboj; ali v obraz mu ni rekel nobeden nič. Taki so neki možje! Mnogi so se še šalili ter smejali; da je dečko, da je tiček; godci so mu godli, krčmar mu je nalive, kadar je oni hotel, in deklina so plesale z njim.

Pisal se je za „Falentina Gabitscha“ ter lomil nemščino, dasi je tu malokdo umel nemški. Češki se je pogajal, a nemški plačeval. Govoril je, kar mu je prišlo na

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Po najnovejših poročilih, zbirajo se nad našim parlamentom zopet črni oblaki. Listi pišejo namreč, da hočejo Čehi že v prvi seji posl. zbornice pričeti z obstrukcijo, ako ne ugodí vlada njihovim zahtevam. O tem so Čehi baje že obvestili ministrskega predsednika. Z ozirom na to se vrne takoj po praznikih minister Rezek z Juga na Dunaj.

Sodi se, da če začno Mladočehi obstruirati, se razpusti državni zbor. V tem slučaju pa utegne pasti tudi Körberjev kabinet.

Kdo je provzročil premembo češke taktike?

Dunajska „Information“ piše, da je premembo češke taktike provzročila krona. Dunajska „Information“ piše namreč, da se je baš v zadnjih tednih posrečilo iznova pridobiti naklonjenost vladarjevo napram češkim ljudskim poslancem in da ni niti v njih volji, še manj pa v interesu češkega naroda, da bi se brez potrebe motilo to zboljšanje.

Avstrijska vlada za železno industrijo.

Na pritožbo železniških industrijskih zvez o slabem svojem stanju je odgovoril ministrski predsednik dr. Körber, da se bode v letih 1903, 1904 in 1905 porabilo za državne in privatne železnice 127.770.300 K, in sicer leta 1903 53.3 mil. K, l. 1904 41 mil. in l. 1905 33.4 mil. K.

Škofovo slovo od kartuzianov.

Povodom odhoda kartuzianov iz Francije je poslal škof v Grenoblu mngs. Henry njihovemu superiorju zelo laskavo pismo in izrazil željo, da o njem izve tudi širša javnost. Škof v svojem pismu imenuje te redovnike prave božje poslanice, potem pa nadaljuje: „Prehodil sem ves departement Isère in povsodi našel sledi vaše dobrotljivosti: cerkve, župnišča, mestne zavode, šole, bolnice, sirotišnice, našo bogoslovno semenišče, vse je ustanovila ali pa vsaj vzdrževala vaša radodarnost. Ni je bilo nesreče v bližnji ali daljnji okolici katere ne bi bila lajšala vaša dobrotna roka. Koliko je pa dobrot, za katere veste samo vi in obdarovanci! Kaj pa šele neizmerne duhovne dobrote! ... Reči moram, da pri žalostnem odhodu vi niste tako obžalovanja vredni kot mi, ki nam je odtegnjena sedaj vsa pomoč. — K sklepu vam pa, zaupajoč v gotovo božjo pomoč, ne kličem: z Bogom, marveč: na svidenje!“ To je le kratek odlomek prekrasnega pisma, s katerim se škof v ime cele škofije poslavlja od svojih dobrotnikov. In ti so bili nevarni javnemu redu in obstoju Francije!

um; da ni imelo ne glave ne pete; krčmarju in godcem je naročeval le nemški, in nemški in češki je zaničeval češko besedo ter povzdigoval nemščino.

Čudno je, da ljudje molče prenašajo tako vedenje prebito napuhjenih razbrzdancev. Zdravko je bil skoro še deček; a vendar ga nikdo ni zavrnil, ni se mu uprl ter ga ni — „vrgel ven“.

Krčmarju je ugajalo, da veliko pije; ali ko je bil njegov račun že precej narastel, bal se je, da morda ne bo mogel plačati vsega.

Vpraša ga: ali ima dovolj denarja. In opomni ga: da je tudi Ivan Sirek z Dunaja nekdanj zapil pri njem več, nego je potlej plačal; da ga je moral potem loviti, ko je že odhajal ter mu vzeti uro, jo ima še zdaj; kajti Sirek, da še zdaj ni plačal svojega dolga.

Zdravko je bil razžaljen. Skliceval se je na pričujočega očeta, ki je sedel poleg njega pri kozarcu. Oče se je oglasil zanj ter se srdil: da mu krčmar ne veruje, pa ga primerja Sirku temu potepuhu, ki je tudi njega samega osleparil, ko je ohranil Zdravkov denar, pa ga ni še povrnil. (Dalje pride.)

Macedonaki dogodki.

O priliki smrti ruskega konzula Ščerbine so izrekli svoje sožalje ruskemu carju razni vladarji.

V Belemgradu obhajala se je cerkvena slovesnost po pokojniku. Slovesnosti se je udeležil zastopnik kralja. Poleg tega pa sta se udeležila slovesnosti tudi ruski in avstrijski poslanik. Po cerkvenih slovesnostih se je metropolit spominjal v kratkem govoru pokojnikovih zaslug za Srbijo. Opomnil je tudi, da je Ščerbina umrl kot pravi kristjan in da je na smrtni postelji prosil, naj se z njegovim morilec postopa milostno. Med cerkveno slovesnostjo bile so vse prodajalnice zaprte in po mestu so bile razobešene črne zastave.

Ko sta bila l. 1870. v Solunu umorjena francoski in nemški konzul, je takrat ruski minister za zunanje zadeve Gorčakov vzkliknil: Vojska s Turčijo je neizogibna. In kakor so bile zdaj reforme povod umorstvu Ščerbine, bila je tudi l. 1876. kriva ruska spomenica glede grozovitosti, katere so Turki izvrševali nad Bolgari umora zgoraj omenjenih dveh konzulov. Ali ni tudi sedaj vojska neizogibna?

Turška vlada poslala je v Kosovo 20 bataljonov vojakov, v Mitrovico 8 in v Ipek tudi osem.

Iz Soluna se poroča, da mobilizira Turčija zopet 54 bataljonov vojakov, katere odpošlje v Albanijo, Staro Srbijo in v Macedonijo. Mobilizacija se vrši jako naglo, vkljub temu, da so železniške zveze na večjih krajih ustaši pretrgali. V kratkem času znašalo bo število tuških vojakov v evropskih provincijah nad 250.000 mož.

Iz Skadra se poroča, da dobivajo Albanci celo od oseb, ki stoje sultanu najbližje, pisma, v katerih stoji pisano, naj se upirajo reformam na najodločnejši način. Tako je prijel te dni eden izmed najvplivnejših albanskih pravkov pismo, ki se glasi tako le: Bratje Arnauti! Ne bojte se konzulov djaurov, ker vam ti ne morejo ničesar prizadati. Ako ne bodeta znala Hilmi paša in Sems paša voditi celo zadevo tako, kakor hočemo mi, sta njuni glavi v nevarnosti, da ju ne izgubita. Sultan neče nikakor, da bi vi prišli od Vaše stare predprave in če bi tudi hotel, on se nahaja v naših rokah. Najbolja njegova straža smo mi Arnauti in ako ga zapustimo, pade koj v pesti Mladih Turkov. Vaši vojaki so glavna podpora sultanovega dvora in sultana samega. Ako bi se Vi vdali tujemu vplivu, potem je izgubljena naša reč. Ne skazimo se slabotne, kajti potem ne bo niti sultan imel o nas takega menja, kakoršno je imel do zdaj in sploh smo mi izgubljeni, ako bi to storili. To pismo je bilo objavljeno vsem Arnautom in so isti do dna srca prepričani, da sultan ne mara za reforme in, da je vse to, kar je dozdej storil v prilog reform, le pesek v oči tujim državam.

Domače in razne novice.

Vstajenje. — V soboto popoldne in v nedeljo zjutraj se je v Gorici na jako slovesen način obhajalo vstajenje. Sprevod v stolni cerkvi vodil je ob veliki azistenciji duhovništva sam premil. nadškof monsij. Jordan. Udeležila se ga je, kakor navadno tudi letos častno vojaška stotnija. Svirala pa je mestna godba. Udeležba vernikov bila je jako mnogoštevilna. Pri sv. Ignaciju prisustovalo je sprevedu mnogo ljudstva. Tudi tu je spremljala Najsvetejša častna vojaška stotnija, a svirala je tu vojaška godba. Jako lepa je bila slovesnost na Placuti. Ljudstva se je tu kar trlo. Okna pa so bila vsa razsvitljena in okrašena z lepimi preprogami in transparenti. Prav lepa pa je bila slovesnost pri oo. kapucinih. Tu se pomika spreved najdalje in ker se vrši slovesnost šele ob 8. uri zvečer, se neizrečeno lepo pda razsvitljava hiš, nahajajočih se v ulicah, po katerih se pomika spreved. Posebno pa je v nočnem času povekševalo slovesnost pokanje topičev in pa krasni umeteljni ognji, katere je priredil pirotehnik g. Makuc. Tu je svirala vojaška godba. Udeležba pri sprevedu pa je bila nenavadno velika. Prelepo obhajalo se je vstajenje v nedeljo zjutraj ob 6. uri na Kostanjevici in pri sv. Roku. Vreme bilo je jako ugodno, česar bi človek v soboto popoldne ne bil pričakoval.

Vipavska železnica. — V mesecu maju uvede se na vipavski železnici tretji vlak, ki bode odhajal iz Gorice okolo poludne. Ako ne v maju, pa vsaj v novembru bodo vlaki na vipavski železnici vozili hitreje, nego do sedaj.

Velikonočni piruhi. — Te dni so nekateri zasebniki v Gorici z denarjem, katerega je dala ljubljanska kreditna banka, kupili gostilno „Pri jelenu“. Istotako je baje posodila ljubljanska kreditna

banka „Trgovsko obrtni zadrugi“ denar, da je kupila hotel „Pri južnem kolodvoru“. To so spekulativna podjettja omenjenih zasebnikov in ljubljanske kreditne banke in nič drugega. In vendar proglašajo „Soča“ te privatne spekulacije za „Velikonočne piruhe“ goriških Slovencev. Ko smo čitali naslov uvodnega članka zadnje „Soče“, „Velikonočni piruhi“, menili smo, da nas „Soča“ v svojem članku razveseli z veselo novico, da je prišlo konečno vendar do tega, da nam bode morala goriška mestna občina zidati slovensko mestno šolo, kje v središču mesta, ali pa, da se je vlada usmislila našega ljudstva in naših učiteljev s tem, da je prevzela polovico vseh stroškov za ljudsko šolstvo na Goriškem in je s tem razbremenila naše davkoplačevalce, ob enem pa tudi omogočila, da se našim učiteljem zboljšajo plače. Take in jednake novice bi bile po našem mnenju piruhi za goriške Slovence. To pa, kar smo zgoraj omenili in kar proglašajo „Soča“ za piruhe goriškim Slovincem, so piruhi le za pojedine ljudi, ki se nadejajo od storjenih kupčij dobrega dobička. Sicer pa želimo vsem prizadetim pri zgoraj omenjenih kupčijah najboljši uspeh in kučije, katere so sklenili, bile naj bi za nje res piruhi in ne klopoti, kar pa ni popolnoma izključeno, posebno zaradi tega, da „Soča“ piruhe preveč „pofarbala“.

Vreme. — Zdaj imamo pri nas prav pravcato aprilsko vreme. Velikonočna praznika bila sta sicer suha in recimo tudi lepa, pri vsem tem pa se je temperatura vedno jako spreminjala. Veter je pihal zdaj od severa, zdaj od juga, zdaj od vzhoda in kmalu potem od zahoda. Nebo je bilo zdaj vedro, zdaj pa oblačno. Danes na vse zgodaj pa je grnelo in bliskalo in zdaj imamo pri nas dež, katerega pa jako potrebujemo. Naše hribe pa je zopet pobelil sneg in bati se nam je slane, katere bi nam zdaj napravila lahko neizrečeno mnogo škode.

Regulacija Grajskega. — Dne 27. t. m. se poda na lice mesta posebna komisija, da si ogleda že dogotovljena dela tičoča se uravnave potoka Grajskega ter da konečno sklene o nadaljnjih regulacijskih delih, ki se imajo pričeti v najkrajšem času.

O ponarejalcu denara ozlroma o njegovem mešetarju dobili smo še to-le:

Delavec Jakob Pipan iz Tomaja je bil pred tedni v Avberju v M. Ukmarjevi krčmi. Ko se okrepča, potegne iz žepa listnico, ki je bila polna bankovcev po 20 in 10 kron, ter reče zaupno krčmarju: Ali vidite te bankovce? Lepi so, kaj ne? Lepi, lepi, odgovori krčmar, da bi jih človek le imel vsaj poln žakelj. In vendar so ponarejeni, reče na tihem Pipan.

Ponarejeni! vzklikne krčmar. Pst! ne vpitate tako! svari Pipan krčmarja. Potem pa pristavi: Če želite takih bankovcev, priskrbim Vam jih lahko pol kvintala; v Trstu imam prijatelja, ki jih dela, od njega jih lahko dobite prav dober kup: za 200 pravih kron, 600 ponarejenih.

Ukmar primerja pazljivo Pipanove bankovce s svojimi ter se prepriča, da so popolnoma enaki pravih bankovcem. Z veseljem je potem sprejel ponudbo ter jo mahnil s Pipanom v Trst. Ob enajstih predpoludne sta prišla v Trst ter kolovratila do dveh popoldne po mestu. Potem je peljal Pipan svojega tovariša v neko krčmo v ulici del Solitario. V temnem kotičku te krčme je sedel ponarejalec. Pipan se mu približa, mu šepeta nekaj v uho ter mu predstavi Ukmarja.

Ali ste prinesel mnogo denarja? vpraša ponarejalec Ukmarja.

200 kron, odgovori Ukmar. Malo je, malo, reče na to ponarejalec; nič ne stori, dajte mi denar. Ukmar mu izroči 200 kron in zahteva za nje obljubljenih 600 kron.

Ne, ne zdaj, reče slepar; Vi ste furija, dragi moj; to gre počasi. Bankovce Vam že prinesem kmalu.

To izreki plača vino in odide. Ukmar in Pipan sta ga dolgo čakala, a ni ga bilo nazaj; potem sta ga iskala po mestu do enajste zvečer.

Ukmar je postal nevoljen ter zarezal nad Pipanom: Daj mi obljubljene ponarejene bankovce, ali pa mi vrni mojih 200 kron — drugače te izročim policiji. Pipan mu dá 8 bankovcev po 20 kron.

Ali so tudi ti ponarejeni? vpraša Ukmar.

Ne, odgovori Pipan, ti so dobri, ti so moji.

Ukmar ni bil s tem zadovoljen; zgrabil je Pipana ter ga tiral do prvega policijskega inšpektorata. Tam je povedal inšpektorju Varivodiču, kako so ga oslepili; dostavil pa je, da je hotel ponarejene bankovce le za to v roke dobiti da bi bil ponarejalec izročil policiji. Nje-

govtovariš Pipan je tudi svečano zatrjeval, da ne pozna ponarejalca in da je on le njegova žrtev. Policija je nato Ukmarja izpustila, Pipana pa odvedla v zapor. Zdaj iščejo ponarejalca.

Uvrstitve davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino. — Finančni minister določil je v smislu § 12. odstavek 7. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 dan 1. junija 1903. kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino v svrhu sestave družbenih kontingentov za 4. priredbeno dobo 1904/1905 ozirati na pri-rastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil. One davčne zavezance, ki želijo enotno obdačanje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem opozarja se na določbo § 37. odstavek 4 navedega zakona, po katerem je take prošnje podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti. Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti v raznih deželah, je vsaka dotičnih deželni oblasti upravičena, da sprejema prošnje.

Tatovi v srbski pravoslavni cerkvi. — V petek po noči so udrli tatovi v Trstu v srbsko pravoslavno cerkev. Okolo 3. ure po polnoči je redar, ki je stražil ob strani kanala, opazil neko črno prikazen, ki je preskočila železno ograjo cerkve na strani ob kanalu. Redarju se je posrečilo ujeti dotičnika in ga je odvel na redarstveni urad v ulici S. Nikolč. Takoj na to sta pritekla dva redarja klicati cerkovnika s tem, da sta z vso silo zvonila s hišnim zvoncem in klicala, da so tatovi udrli v cerkev. Ko sta pritekla cerkovnika in odprli cerkev, je eden redarjev ostal zunaj, drugi pa je šel z enim cerkovnikom v cerkev, dočim je en cerkovnik ostal z redarjem pred cerkvenimi vsatmi. Redar in cerkovnik, ki sta šla v cerkev, sta šla notri skozi vrata, ki so za velikim oltarjem. Za oltarjem sta zalotila dvojico tatov. Tatova se nista nič protivila, ampak sta se pustila mirno zvezati. Tatovi so prišli v cerkev s ponarejenim ključem skozi vrata zvonika na desni strani glavnih cerkvenih vrat. Na vrhu stopnic so tatovi naleteli na močna vrata, ki vodijo na cerkveni kor. Ta vrata so skušali odpreti na razne načine. Konečno se jim je posrečilo, da so ulomili ključavnico in so tako prišli na cerkveni kor. Da so prišli od tu v cerkev — z višine kakih 15 metrov — so se poslužili vrvi, ki so jo odrezali od zvona v stolpu, po katerem so prišli. Na vrvi so napravili 6 vzlovov in eno zanjko za noge. Tako so se spustili dol. V cerkvi so zlomili vrata tabernakelja in pobrali ven vse, kar je bilo večje vrednosti — z Najsvetejšim vred. Na ikonostasu so razbili okolo centimeter debele kristale in so sneli obe podobi na desni in levi ter so od Krista pobrali vse dragocene kamene, od Matere Božje pa samo tri velike smaragde.

Tržaške občinske volitve. — Slovenskim kandidatom v tržaški okolici je v I. okraju na volilnem shodu v Skednju bil proglašen g. Anton Sanein (Drejač).

Cigaretni papirčki na korist „Družbi sv. Cirila in Metoda“ se dobe v Trstu v zalogi g. J. Štoka.

Povodnj. — S Hrvaškega in z Ogerskega dohajajo poročila o velikih povodnjih. Izstopile so nekatere reke, ki

so napravile pri železnicah in na polju mnogo škode.

Istnica upravlštva. — Č. g. A. Š. v P. — Od 25. oktobra 1902 do 30. junija 1903 5 K 40 v ozir. do 31. decembra 1903 9 K 40 v.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

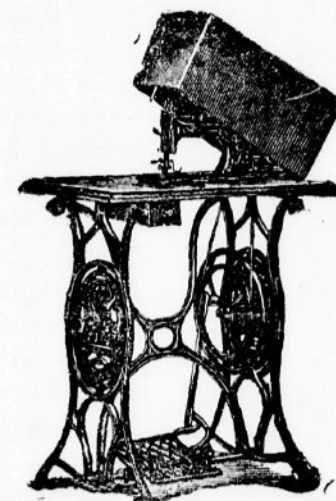
Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!

15%

pod navadno ceno
razprodaja
radi poznega zimskega časa

J. Zornik
Gorica, Gosposka ulica 7,
vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podoblike, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluse, volno, kožuho vino, zimske čevlje itd. — Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!

Fani Drašček
zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.



Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljši, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

Mejnarodni panorama
iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče Josipa Verdiža št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Od 12 do 18. aprila

Obhod pariške svetovne razstave.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepote.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Avstrijska dalmatinska politika.

Dalmacija je poleg Balkana v zadnjem času na dnevnem redu avstrijskih in tudi vnanjih politikov. Da je temu tako, pa je tem bolj čudno, ker se za to deželo do zadnjih časov ni živ krst brigal in je bila s svojim vrlim prebivalstvom vred takorekoč pozabljena „obljubljena dežela“. Ali na svetu se vse spreminja in danes se govori in piše o Dalmaciji prav veliko v Italiji, veliko v Avstriji, največ pa v sosedni Hrvatski. Ali to, kar se po svetu govori o Dalmaciji, ni za njo dobro ne koristno.

Ker pa je „dalmatinsko vprašanje“ v tesni zvezi s političnim vprašanjem Jugoslovanov sploh in ker moremo reči, da se to, kar se zunaj Avstrije namerava z Dalmacijo, namerava tudi z ostalimi deželami Jugoslovanov, zaradi tega je tudi za nas pomembno to, kar se tiče bratske nam Dalmacije.

Da hoče sestradena sosedna Italija Dalmacijo, to je že znana stvar, saj svojih pobožnih želj neodrešenci tu in tam ne devljejo pod mernik. Znana stvar pa je tudi, da Avstrija prav po mačehovsko postopa z Dalmacijo, tako kakor na blizu sploh z vsemi deželami, kjer prebivajo Slovani; za to se je v prvi vrsti zahvaliti onim mogočnim nemškim velikanom na Dunaju, ki nočejo hvaležno priznati, da bi Avstrija brez Slovanov sploh ne mogla biti; — no, ne najzadnja pa bi rada pojedla v gulažu s papriko Dalmacijo tudi — Madjarska. Mej tem pa, ko bi Dalmacijo vsi radi imeli in to zaradi njene geografske lege in lepote, — mej tem pa mora njeno kršno ljudstvo stradati kruha in — pravice! V Dalmaciji je zanemarjeno vse in ne samo to, ondi je oviran vsak večji domači napredek po raznih političnih intrigah. Največ neprilik dela oni element, o katerem skoro niti sledu ni, in vendar vzdiga glavo in se pričinja gibati in se zajedati v meso Dalmacije, kakor polip! In ta element je — italijansko irredentistiški. Ako motrimo vse ono, kar se v Dalmaciji dogaja zadnje čase, tedaj se moramo res vprašati, kaj pa se hoče prav za prav s to deželo?

LISTEK.

Po ovinkih k pameti.

Češki: V. Hlinka.
(Dalje.)

Možje so se odkrivali, le Zdravko ni pozdravil in niti smodke ni odložil.

Duhovnika sta šla mimo, kaplan je uprl svoj pogled na nesramnega mladiča, spoznal ga je in naoblačilo se mu je čelo. Ali ni se ustavil takrat, mileč, da se vrne morda pozneje.

Še dva druga duhovnika sta prišla, jeden ptaji, ki je imel imeti peto mašo, pa domači župnik, ki je bil prišel k pridigi. Mladina je zopet pozdravljala, le Zdravko je stal kot čok; ni se ganil, niti pozdravil.

Župnik ga pogleda, vedel je takoj, kdo je; in ustavi se pred njim.

Zdravku ni bilo nič kaj lahko pri srečanju; ali paglavci je hotel pokazati, da mu ni za duhovnika in da mu ta nima nič ukazovati.

Pa zmotil se je. „A, ti si Zdravko Gabič!“ reče župnik ter pristopi k njemu.

Zdravko se je silil na smeh. Župnik pa mu reče: „Tukaj smo na pokopališču, in tudi ti ne!“

V Italiji na glas govore, da ital. politiki ne spuste več Dalmacije izpred oči ter da hočejo delati na to, da jo priklonijo Italiji, — z avstrijske strani se pa še podpira ital. irredentistiški element v Dalmaciji in se pritiska domače t. j. hrvatsko prebivalstvo k tlom in se tako pripravlja deželo za — okupacijo od strani Italije. Dalmacija je v resnici važna politična točka, potrebna je za njene visokoleteče načrte Italiji, a potrebna je tudi Avstriji. Baš zaradi tega pa je težko razumeti dalmatinsko politiko Avstrije, ako naj je ta politika zares avstrijska in ne morda kaka drugačna, morda celo vsenemška, — da, vsenemška! Za to sumajo je več razlogov, in ne le jeden. Saj smo imeli že večkrat priliko prepričati se, da plava avstrijska diplomacija gledé dežel koder bivajo Slovani, uprav po strugi, katero je izkopal — Bismarck!

In ta diplomacija dela tako-le: Italijanstvu v Dalmaciji (pa menda v naši Primorski jednako! Op. st.) gladi po dlaki, da po jedni strani za v prvo še obdrži dobre (?) odnose z Italijo, po drugi pa, ker se z italijanskim elementom hoče zatreči domači hrvatski element (Prav kakor pri nas! Op. st.). Italijani in Hrvatje so zaradi tega v neprestani medsebojni borbi v politični areni Dalmacije. V hrupu tega boja pa se ne sliši in ne opaža, kako prefrigano lezejo v deželo Nemci in germanizatorji (Vse kakor pri nas! Op. st.). Hrvatje — tako računí dunajsko-berolinska diplomacija — treba samo neprestano držati v šahu z Italijani, a poslednjih se ne bo treba bati, ker ako bi prišlo do skrajnega, bi bilo njih število itak premajhno, da bi jih Avstrija ne obvladala. Na Italijo in Italijane pa bi v takem slučaju kajpada kakor tigri šli vžaljeni Hrvatje.

Ta „avstrijska“ diplomacija res ne računi slabo. Naj na Dunaju še tako grdo delajo s Hrvati (reči pri nas: s Slovenci! Op. st.), oni bodo v vsakem slučaju z veseljem udarili na Italijane, ko bi si le-ti hoteli prisvojiti Dalmacijo. In tako so Slovani tudi v Dalmaciji ali sploh na Jugu dober ščit proti Italiji, zato jih le treba stalno držati v „jezi“ zoper Italijane.

Zdravko se nasmehne, a župnik zakliče: „Tukaj odloži smodko, če ne, dam poklicati orožnike, ki so v vasi med kramarji!“

Zdravko ni del strani smodke; ali odšel je s smodko s pokopališča in ro-bantil: „Mir zajn fon di liberale Sahen — fon fortšrit. Ferll...!“

Neumljiva, gnjusna je taka drznost in podlost; in žal, dostikrat si je prisvoji tudi češki sinek doma, in še večkrat jo prinese se sveta.

Župnik reče zelo užaljen: „Hodil je v šolo k meni, bil moj učenec, storil sem zanj, kar sem mogel, in zdaj mi tako povračuje.“

Ali takoj se je popravil in dopolnil govor: „Se vé, najboljši in najljubši plačilo bi mi bilo, ko bi bil deček priden, ter bi ljubil Boga, ga častil, mu služil ter izpolnjal njegove zapovedi. Ali zdi se, da se je na Dunaju še bolj pokvaril. Že doma je bil lahkomišeln, a zdaj se ne boji ničesar — niti najhujšega. Kaj le bode iz tega ubožca!“

In opomnil je mladeniče, naj gredo v cerkev in ne ostajajo zunaj in ubožci kozarec piva.

lijane. Za to ni treba imeti ozirov ne na njih narodni obstanek, ne na njih kulturni razvoj in ne na njih gnotni položaj, — dovolj je, da se jih baš ne pusti poginiti od glada, a čem bolj so „lačni“ tem bolj divji bodo, ko bi začel „krvavi ples“. Ob jednom pa naj bi se v Dalmaciji, kar sama ob sebi pokazala „potreba“, da nastopijo v njej nemški „civilizatorji“ in „kulturonosci“, ki odvarjajo — seveda v svojo korist! — v deželi promet in industrijo, ki okupirajo luke in trge in druge važne postojanke. Domače prebivalstvo pa, mesto da bi mu avstrijska diplomacija na vsemožne načine pomagala do samostojnega napredka, pa igra poleg Nemcev žalostno ulogo sluge in pari je mej tem, ko mu domovino izsesavajo, kot volkovi nenasitni pangermani! A treba je nadalje vedeti, da Dalmacija po svoji zemljepisni legi drži v roki veliko in bogato zaledje, Bosno, Srbijo in podonavsko ozemlje. Dalmatinska obal je izvenredno ugodna za trgovino in promet in ako bi se to oživilo, šlo bi vse preko Dalmacije in ona bi s svojim zaledjem zavladovala na Jugu.

Danes pa spita na tej obali trgovina in obrt, ni železnice ne luk, — in zakaj? Zato, ker bi to še ne bilo v interesu germanizacije in ker „veleavstrijska“ diplomacija rajše počaka „ugodnejše prilike“. Pa tudi Madjari ne pusté tega, ker hočejo potegniti ves promet na „madjarsko Reko“. In na ljubo Nemcem, Italijanom in Madjarom naj se odreka Slovan blagostanju in napredku ter poginja! I seveda! Samogoltnost onih faktorjev vé, da kdor bi imel Dalmacijo, imel bi tudi njeno bogato zaledje! In v tem tiči jedro Melistovo!

In to je tudi jedro avstrijske dalmatinske politike, katera pusti rajše da poginja lakoti najlojalnejše ljudstvo na jugu monarhije, nego pa da bi se izgubilo le zrnice od mize vsenemških milijonarjev!

Ali v očigled temu ni da bi človek vse zaupanje izgubil ondi, kjer bi ga v interesu države bilo najbolj treba?

Ali že ne pride tudi ura, ko odklenkalo tej predrzni igri prusjaške politike z našim obstanom?

V Bukovici se je izvedelo to, kar se je bilo zgodilo na pokopališču pred božjo službo. Vsakdo je obsojal Zdravko Gabiča. Mati in sestra so se sramovale in žalovale; tudi oče je priznal v srečanju, da je oni pogrešil; ali vendar je ta bedni slabič izgovarjal sina, da bi le ne moral dati prav ženi in duhovnikom, temveč jim mogel nasprotovati.

V krčmi se je Zdravko še le prav vzradoval. Hrupil se je s tem, kar je bil storil predpoludne, pa črnil kaplana in župnika in zaničeval duhovstvo sploh. Pravil je, da se na Dunaju nikdo ne zmeni za duhovnika, in da ga on ne pozdravi ne tam, ne kje druge!

Zmajali so z rameni nad nedorastlim potačem, ko se je tako šopiril; obsojali so skrivaj njegovo postopanje, ter ga grajali med seboj; ali v obraz mu ni rekel nobeden nič. Taki so neki možje! Mnogi so se še šalili ter smejali; da je dečko, da je tiček; godci so mu godli, krčmar mu je nalival, kadar je oni hotel, in de-kline so plesale z njim.

Pisal se je za „Falentina Gabitscha“ in bil, kakor deček, ki se je igral, plačeval. Govoril je, kar mu je prišlo na

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petil-vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Po najnovejših poročilih, zbirajo se nad našim parlamentom zopet črni oblaki. Listi pišejo namreč, da hočejo Čehi že v prvi seji posl. zbornice pričeti z obstrukcijo, ako ne ugodí vlada njihovim zahtevam. O tem so Čehi baje že obvestili ministerskega predsednika. Z ozirom na to se vrne takoj po praznikih minister Rezek z Juga na Dunaj.

Sodi se, da će začno Mladočehi obstruirati, se razpusti državni zbor. V tem slučaju pa utegne pasti tudi Körberjev kabinet.

Kdo je prevzročil premembo češke taktike?

Dunajska „Information“ piše, da je premembo češke taktike provzročila krona. Dunajska „Information“ piše namreč, da se je baš v zadnjih tednih vsrečilo iznova pridobiti naklonjenost vladarjevo napram češkim ljudskim poslancem in da ni niti v njih volji, še manj pa v interesu češkega naroda, da bi se brez potrebe motilo to zboljšanje.

Avstrijska vlada za železno industrijo.

Na pritožbo železniških industrijskih zvez o slabem svojem stanju je odgovoril ministerski predsednik dr. Körber, da se bode v letih 1903, 1904 in 1905 porabilo za državne in privatne železnice 127.770.300 K, in sicer leta 1903 53.3 mil. K, l. 1904 41 mil. in l. 1905 33.4 mil. K.

Škofovo slovo od kartuzianov.

Povodno odhoda kartuzianov iz Francije je poslal škof v Grenoblu mng. Henry njihovemu superiorju zelo laskavo pismo in izrazil željo, da o njem izve tudi širša javnost. Škof v svojem pismu imenuje te redovnike prave božje poslane, potem pa nadaljuje: „Prehodil sem ves departement Isère in povsodi našel sledi vaše dobrotljivosti: cerkve, župnišča, mestne zavode, šole bolnice, sirotišnice, našo bogoslovno semenišče, vse je vstanovila ali pa vsaj vzdrževala vaša radodarnost. Ni je bilo nesreče v bližnji ali daljnji okolici katere ne bi bila lajšala vaša dobrotna roka. Koliko je pa dobrot, za katere veste samo vi in obdarovanci! Kaj pa šele neizmerne duhovne dobrote!... Reči moram, da pri žalostnem odhodu vi niste tako obžalovanja vredni kot mi, ki nam je odtegnjena sedaj vsa pomoč. — K sklepu vam pa, zaupajoč v gotovo božjo pomoč, ne kličem: z Bogom, marveč: na svidenje!“ To je le kratek odlomek prekrasnega pisma, s katerim se škof v ime cele škofije poslavlja od svojih do-brotnikov. In ti so bili nevarni javnemu redu in obstoju Francije!

um; da ni imelo ne glave ne pete; krčmarju in godcem je naročeval le nemški, in nemški in češki je zaničeval češko besedo ter povzdigoval nemščino.

Čudno je, da ljudje molče prenašajo tako vedenje prebito napuhnenih razbrzdancev. Zdravko je bil skoro še deček; a vendar ga nikdo ni zavrnil, ni se mu uprl ter ga ni — „vrgel ven“.

Krčmarju je ugajalo, da veliko pije; ali ko je bil njegov račun že precej narastel, bal se je, da morda ne bo mogel plačati vsega.

Vpraša ga: ali ima dovolj denarja. In opomni ga: da je tudi Ivan Sirek z Dunaja nekdaž zapil pri njem več, nego je potlej plačal; da ga je moral potem loviti, ko je že odhajal ter mu vzeti uro, jo ima še zdaj; kajti Sirek, da še zdaj ni plačal svojega dolga.

Zdravko je bil razžaljen. Skliceval se je na pričujočega očeta, ki je sedel poleg njega pri kozarcu. Oče se je oglašil zanj ter se srdil: da mu krčmar ne veruje, pa ga primerja Sirku temu potepuhu, ki je tudi njega samega osleparil, ko je

Macedonski dogodki.

O priliki smrti ruskega konzula Ščerbine so izrekli svoje sožalje ruskemu carju razni vladarji.

V Belemgradu obhajala se je cerkvena slovesnost po pokojniku. Slovesnosti se je udeležil zastopnik kralja. Poleg tega pa sta se udeležila slovesnosti tudi ruski in avstrijski poslanik. Po cerkvenih slovesnostih se je metropolit spominjal v kratkem govoru pokojnikovih zaslug za Srbijo. Opomnil je tudi, da je Ščerbina umrl kot pravi kristjan in da je na smrtni postelji prosil, naj se z njegovim morilec postopa milostno. Med cerkveno slovesnostjo bile so vse prodajalnice zaprte in po mestu so bile razobešene črne zastave.

Ko sta bila l. 1870. v Solunu umorjena francozki in nemški konzul, je takrat ruski minister za zunanje zadeve Gorčakov vzkliknil: Vojska s Turčijo je neizogibna. In kakor so bile zdaj reforme povod umorstu Ščerbine, bila je tudi l. 1876. kriva ruska spomenica glede grozovitosti, katere so Turki izvrševali nad Bolgari umora zgorajomenjenih dveh konzulov. Ali ni tudi sedaj vojska neizogibna?

Turška vlada poslala je v Kosovo 20 bataljonov vojakov, v Mitrovico 8 in v Ipek tudi osem.

Iz Soluna se poroča, da mobilizira Turčija zopet 54 bataljonov vojakov, katere odpošlje v Albanijo, Staro Srbijo in v Macedonijo. Mobilizacija se vrši jako naglo, vkljub temu, da so železniške zveze na večjih krajih ustaši pretrgali. V kratkem času znašalo bo število tuških vojakov v evropskih provincijah nad 250.000 mož.

Iz Skadra se poroča, da dobivajo Albanci celo od oseb, ki stoje najbližje, pisma, v katerih stoji pisano, naj se upirajo reformam na najodločnejši način. Tako je prijel te dni eden izmed najplivnejših albanskih prvakov pismo, ki se glasi tako le: Bratje Arnauti! Ne bojte se konzulov djaurov, ker vam ti ne morejo ničesar prizadeti. Ako ne bodeta znala Hilmi paša in Samsi paša voditi celo zadevo tako, kakor hočemo mi, sta njuni glavi v nevarnosti, da ju ne izgubita. Sultan neče nikakor, da bi vi prišli ob Vaše stare predprave in če bi tudi hotel, on se nahaja v naših rokah. Najbolja njegova straža smo mi Arnauti in ako ga zapustimo, pače koj v pesti Mladih Turkov. Vaši vojaki so glavna podpora sultanovega dvora in sultana samega. Ako bi se Vi vdali tujemu vplivu, potem je izgubljena naša reč. Ne skazimo se slabotne, kajti potem ne bo niti sultan imel o nas takega mnenja, kakoršno je imel od zdaj in sploh smo mi izgubljeni, ako bi to storili. To pismo je bilo objavljeno vsem Arnautom in so isti do dna srca prepričani, da sultan ne mara za reforme in, da je vse to, kar je dozdej storil v prilog reform, le pesek v oči tujim državam.

Domače in razne novice.

Vstajenje. — V soboto popoldne in v nedeljo zjutraj se je v Gorici na jako slovesen način obhajalo vstajenje. Sprevod v stolni cerkvi vodil je ob veliki azistenciji duhovništva sam premil. nadškof monsig. Jordan. Udeležila se ga je, kakor navadno tudi letos častno vojaška stotinja. Svirala pa je mestna godba. Udeležba vernikov bila je jako mnogoštevilna. Pri sv. Ignaciju prisustovalo je sprevodu mnogo ljudstva. Tudi tu je spremljala Najsvetejše častna vojaška stotinja, a svirala je tu vojaška godba. Jako lepa je bila slovesnost na Placuti. Ljudstva se je tu kar trlo. Okna pa so bila vsa razsvitljena in okrašena z lepimi preprogami in transparenti. Prav lepa pa je bila slovesnost pri oo. kapucinih. Tu se pomika sprevod najdalje in ker se vrši slovesnost šele ob 8. uri zvečer, se neizrečeno lepo poda razsvitljava hiš, nahajajočih se v ulicah, po katerih se pomika sprevod. Posebno pa je v nočnem času povekševalo slovesnost pokanje topičev in pa krasni umeteljni ognji, katere je priredil pirotehnik g. Makuc. Tu je svirala vojaška godba. Udeležba pri sprevodu pa je bila nenavadno velika. Prelepo obhajalo se je vstajenje v nedeljo zjutraj ob 6. uri na Kostanjevici in pri sv. Roku. Vreme bilo je jako ugodno, česar bi človek v soboto predpopoldne ne bil pričakoval.

Vipavska železnica. — V mesecu maju uvede se na vipavski železnici tretji vlak, ki bode odhajal iz Gorice okolo poludne. Ako ne v maju, pa vsaj v novembru bodo vlaki na vipavski železnici vozili hitreje, nego do sedaj.

Velikonočni piruhi. — Te dni so nekateri zasebniki v Gorici z denarjem, katerega je dala ljubljanska kreditna

banka „Trgovsko obrtni zadruga“ denar, da je kupila hotel „Pri južnem kolodvoru“. To so spekulativna podjettja omenjenih zasebnikov in ljubljanske kreditne banke in nič drugega. In vendar proglaš „Soča“ te privatne spekulacije za „Velikonočne piruhe“ goriških Slovencev. Ko smo čitali naslovno uvodnega članka zadnje „Soče“, „Velikonočni piruhi“, menili smo, da nas „Soča“ v svojem članku razveseli z veselo novico, da je prišlo končno vendar do tega, da nam bode morala goriška mestna občina zidati slovensko mestno šolo, kje v središču mesta, ali pa, da se je vlada usmilila našega ljudstva in naših učiteljev s tem, da je prevzela polovico vseh stroškov za ljudsko šolstvo na Goriškem in je s tem razobremenila naše davkoplačevalce, ob enem pa tudi omogočila, da se našim učiteljem zboljšajo plače. Take in jednake novice bi bile po našem mnenju piruhi za goriške Slovence. To pa, kar smo zgoraj omenili in kar proglaš „Soča“ za piruhe goriškim Slovincem, so piruhi le za pojedine ljudi, ki se nadejajo od storjenih kupčij dobrega dobička. Sicer pa želimo vsem prizadetim pri zgoraj omenjenih kupčijah najboljši uspeh in kučije, katere so sklenili, bile naj bi za nje res piruhi in ne klopote, kar pa ni popolnoma izključeno, posebno zaradi tega ne, ker je „Soča“ piruhe preveč „pofarbala“.

Vreme. — Zdaj imamo pri nas prav pravcato aprilsko vreme. Velikonočna praznika bila sta sicer suha in recimo tudi lepa, pri vsem tem pa se je temperatura vedno jako spreminjala. Veter je pihal zdaj od severa, zdaj od juga, zdaj od vzhoda in kmalu potem od zahoda. Nebo je bilo zdaj vedro, zdaj pa oblačno. Danes na vse zgodaj pa je grnelo in bliskalo in zdaj imamo pri nas dež, katerega pa jako potrebujemo. Naše hribe pa je zopet pobelil sneg in bati se nam je slane, katera bi nam zdaj napravila lahko neizrečeno mnogo škode.

Regulacija Grajskega. — Dne 27. t. m. se pada na lice mesta posebna komisija, da si ogleda že dogotovljena dela tičoča se uravnave potoka Grajskega ter da končno sklene o nadaljnjih regulacijskih delih, ki se imajo pričeti v najkrajšem času.

O ponarejalcu denara ozlroma o njegovem mešetarju dobili smo še to-le:

Delavec Jakob Pipan iz Tomaja je bil pred tedni v Ukmarjevi krčmi. Ko se okrepča, potegne iz žepa listino, ki je bila polna bankovcev po 20 in 10 kron, ter reče zaupno krčmarju: Ali vidite te bankovce? Lepi so, kaj ne? Lepi, lepi, odgovori krčmar; da bi jih človek le imel vsaj poln žakelj. In vendar so ponarejeni, reče na tihem Pipan.

Ponarejeni! vzklikne krčmar.

Pst! ne vpitate tako! svari Pipan krčmarja. Potem pa pristavi: Če želite takih bankovcev, priskrbim Vam jih lahko pol kvintala; v Trstu imam prijatelja, ki jih dela, od njega jih lahko dobite prav dober kup: za 200 pravih kron, 600 ponarejenih.

Ukmar primerja pazljivo Pipanove bankovce s svojimi ter se prepriča, da so popolnoma enaki pravim bankovcem. Z veseljem je potem sprejel ponudbo ter jo mahnil s Pipanom v Trst. Ob enajstih predpoldne sta prišla v Trst ter kolovratila do dveh popoldne po mestu. Potem je peljal Pipan svojega tovariša v neko krčmo v ulici del Solitarja. V temnem kotičku te krčme je sedel ponarejalec. Pipan se mu približa, mu šepeta nekaj v uho ter mu predstavi Ukmarja.

Ali ste prinesel mnogo denarja? vpraša ponarejalec Ukmarja.

200 kron, odgovori Ukmar.

Malo je, malo, reče na to ponarejalec; nič ne stori, dajte mi denar. Ukmar mu izroči 200 kron in zahteva za nje obljubljenih 600 kron.

Ne, ne zdaj, reče slepar; Vi ste furija, dragi moj; to gre počasi. Bankovce Vam že prinesem kmalu.

To izreki plača vino in odide. Ukmar in Pipan sta ga dolgo čakala, a ni ga bilo nazaj; potem sta ga iskala po mestu do enajste zvečer.

Ukmar je postal nevoljen ter zarežal nad Pipanom: Daj mi obljubljene ponarejene bankovce, ali pa mi vrni mojih 200 kron — drugače te izročim policiji.

Pipan mu dá 8 bankovcev po 20 kron.

Ali so tudi ti ponarejeni? vpraša Ukmar.

Ne, odgovori Pipan, ti so dobri, ti so moji.

Ukmar ni bil s tem zadovoljen; zgrabil je Pipana ter ga tiral do prvega policijskega inšpektorata. Tam je povedal inšpektorju Varivodiču, kako so ga oslepili; dostavil pa je, da je hotel ponare-

govtvariš Pipan je tudi svečano zatrjeval, da ne pozna ponarejalca in da je on le njegova žrtve. Policija je nato Ukmarja izpustila, Pipana pa odvedla v zapor. Zdaj iščejo ponarejalca.

Uvrstitev davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino. — Finančni minister določil je v smislu § 12. odstavka 7. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 dan 1. junija 1903. kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezancev v davčne razrede za občo pridobitino v svrhu sestave družbenih kontigentov za 4. priredbeno dobo 1904/1905 ozirati na prirastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil. One davčne zavezance, ki želé enotno obdačanje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem opozarja se na določbo § 37. odstavka 4 navedega zakona, po katerem je take prošnje podati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti. Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti v raznih deželah, je vsaka dotičnih deželni oblasti upravičena, da sprejema prošnje.

Tatovi v srbski pravoslavni cerkvi. — V petek po noči so udri tatovi v Trstu v srbsko pravoslavno cerkev. Okolo 3. ure po polnoči je redar, ki je stražil ob strani kanala, opazil neko črno prikazen, ki je preskočila železno ograjo cerkve na strani ob kanalu. Redarju se je posrečilo ujeti dotičnika in ga je odvel na redarstveni urad v ulici S. Nikolč. Takoj na to sta pritekla dva redarja klicat cerkovnika s tem, da sta z vso silo zvonila s hišnim zvoncec in klicala, da so tatovi udri v cerkev. Ko sta pritekla cerkovnika in odprli cerkev, je jeden redarjev ostal zunaj, drugi pa je šel z enim cerkovnikom v cerkev, dočim je en cerkovnik ostal z redarjem pred cerkvenimi vsatmi. Redar in cerkovnik, ki sta šla v cerkev, sta šla notri skozi vrata, ki so za velikim oltarjem. Za oltarjem sta zalotila dvojico tatov. Tatova se nista nič protivila, ampak sta se pustila mirno zvezati. Tatovi so prišli v cerkev s ponarejenim ključem skozi vrata zvonika na desni strani glavnih cerkvenih vrat. Na vrhu stopnic so tatovi naleteli na močna vrata, ki vodijo na cerkveni kor. Ta vrata so skušali odpreti na razne načine. Konečno se jim je posrečilo, da so ulomili ključavnico in so tako prišli na cerkveni kor. Da so prišli od tu v cerkev — z višine kakih 15 metrov — so se poslužili vrvi, ki so jo odrezali od zvona v stolpu, po katerem so prišli. Na vrvi so napravili 6 vozlov in eno zanjko za noge. Tako so se spustili doli. V cerkvi so zlomili vrata tabernakelja in pobrali ven vse, kar je bilo večje vrednosti — z Najsvetejšim vred. Na ikonostasu so razbili okolo centimeter debele kristale in so sneli obe podobni na desni in levi ter so od Krista pobrali vse dragocene kamene, od Matere Božje pa samo tri velike smaragde.

Madjarsko zastavo so v petek sneli s kolodvora Zabrešic na Hrvaškem kmetje in so jo polili s petrolejem ter zažgali. Vlada poslala je tje koj vojake in orožnike. Ogorčenost proti Madžarom se tudi med kmetskim ljudstvom vedno bolj širi.

Povodnjil. — S Hrvaškega in z Ogerskega dohajajo poročila o velikih povodnjih. Izstopile so nekatere reke, ki

so napravile pri železnicah in na polju mnogo škode.

Lstnica upravnštva. — Č. g. A. Š. v P. — Od 25. oktobra 1902 do 30. junija 1903 5 K 40 v ozir. do 31. decembra 1903 9 K 40 v.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo sveže pomladansko blago, lastni izdelek gotovih oblek in površnih suknj. Cene prav solidne!

15%

pod navadno ceno razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podoblike, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluse, volno, kožuho, zimske čevlje itd. — Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!

Fani Drašček

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.



Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Mejnarodni panorama

iz Berlina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Od 12 do 18. aprila

Obhod pariške svetovne razstave.

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.